

A conto

Som afdrag.

AB 92

Almindelige betingelser for arbejder og leverancer, udfærdiget af boligministeriet i 1992.

Absolut flertal

Mere end halvdelen af de afgivne stemmer.

Accessorisk aftale

Betegnelse i konkurrenceretten for en aftale, der knytter sig naturligt til en godkendt aftale, og som derfor ikke kræver selvstændig godkendelse.

Acte-clair-doktrin

Princip i EU-retten, hvorefter nationale domstole i sidste ordinære instans fritages for pligten til præjudiciel forelæggelse for EF-Domstolen af spørgsmål om EU-rettens fortolkning, såfremt besvarelsen af spørgsmålet ikke giver anledning til tvivl.

Ad acta

Henlæggelse (evt. som udtryk for afslutning af en sagsbehandling).

Ad hoc

Til dette formål.

Ad interim

Midlertidigt.

Adcitation

Det forhold, at en person ved stævning fra en af parterne i en retssag gøres til part i denne ved siden af de oprindelige jf. RPL §250, stk. 2 og 5.

Adhæsion

1. (Folkeretligt): En stats udtalelse af sin billigelse af nogle i en traktat opstillede regler,
2. (Formueretligt): Undertiden udtryk for, at en reel servitut, ikke alene er en byrde på den tjenende ejendom, men også et tilbehør eller en bestanddel af den herskende ejendom,
3. (Processuelt) Adhæsionsproces: Den retslige behandling af et borgerligt krav, opstået ved en forbrydelse, i forbindelse med straffesag, jf. navnlig RPL kap. 89 og færdselslovens § 111.

Administrativ frihedsberøvelse

Ifølge GRL. § 71, stk. 6, skal lovligheden af en frihedsberøvelse uden for strafferetsplejen, der ikke er besluttet af en dæmmende myndighed, på begæring forelægges de alm. domstole eller anden myndighed til prøvelse i overensstemmelse med RPL. kap. 43a.

Advarsel

Afgørelsesmåde i straffesager, der forudsætter, at tiltalte er skyldig og ikke erklærer sig herimod og normalt tillige, at det drejer sig om en ringe forseelse, jf. RPL § 937.

Advokat

Fra 1958 almindelig betegnelse for sagfører. En højesterets-, overrets-, landsrets- og underretssagfører fik ret til at bevare sin titel, men kan anvende betegnelsen advokat enten i forbindelse med eller i stedet for den nævnte titel.

Beneficium

Fordel.

Benelux

Det økonomiske og kulturelle samarbejde mellem Belgien, Nederlandene og Luxembourg.

Berammelse

Betegner i processen den ved retskontorets påtegning på stævningen skete fastsættelse af dag og klokkeslæt, da sagen falder i rette.

Berettigede forventninger

Grundprincip i EU-retten, som beskytter borgerne mod en anvendelse af EU-retten i strid med forventninger, som de pågældende har haft rimelig anledning til at have.

Bernerkonventionen

International konvention, indgået i Bern 1886 (med senere revisioner, senest i Stockholm 1968) til beskyttelse af ophavsret. Er i 1952 suppleret med Verdenskonventionen om ophavsret.

Berufsverbot

Betegnelsen for, at en person udelukkes fra en ansættelse som følge af sin politiske overbevisning.

Bestillingskøb

Bestilling af genstande, som skal tilvirkes af stof, der ydes af den, der påtager sig tilvirkningen, jf. KBL. § 2, stk. 1.

Betleri

Personlig henvendelse til uvedkommende om opnåelse af bidrag til underhold som gave, jf. STRFL. § 197.

Beurkundung (tysk)

Oprettelse af et originalt dokument for en offentlig myndighed eller person, der har speciel bemyndigelse hertil (f.eks. en notar).

BGB (tysk)

Bürgerliches Gesetzbuch af 18. august 1896 med senere ændringer.

Biintervenient

Den, der optræder til støtte for en part i en retssag uden at nedlægge selvstændig påstand, jf. RPL. § 252.

Bill of Rights (engelsk)

Engelske frihedslove fra 1627 og 1689; også betegnelse for de første 10 tillæg (amendments) til den amerikanske forfatning, gennemført i 1791.

Binært talsystem

Talsystem, der omfatter 2 værdier (0 og 1).

Bit (binary digits)

Betegnelsen for den datamængde, der lader sig repræsentere i et elektronisk felt, der enten er positiv eller negativ.

Blodskam

Samleje med en slægtning i nedstigende linie eller med broder eller søster, jf. STRFL. § 210.

Dirigent

Den, der leder et selskabs eller forenings generalforsamling.

Disclaimer

En udtrykkelig undtagelse fra varemærkebeskyttelsen, der tilsigter beskyttelse af den pågældende rettighed, jf. varemærkelovens § 16.

Disculpere

Fritage for ansvar.

Diskretionær

Skønsmæssig, efter fri afvejelse af de i betragtning kommende hensyn.

Dispositiv

Som indeholder en viljesbestemmelse.

Dissens

Meningsforskel, særligt den, der udtrykkes i en kollegial rets domme, se RPL. § 218.

Djævlens advokat

Betegnelse for den, der forsvarer en upopulær opfattelse.

Dobbel

Selskabs- og underholdningsspil, der foretages for tidsfordriv eller for at opnå gevinst, jf. DL 5-14-55.

Dobbelt garanti

Udtryk for, at såvel de juridiske dommere som nævninger skal gå ind for domsfældelse, for at der kan idømmes straf m.v. i en nævningesag, jf. RPL. § 903 og § 904.

Dogmatik

Læren om begreberne.

Doktrin

Læresætning.

Dolus eventualis

Det forhold, at forbryderen vel ikke har anset retsforstyrrelsens indtræden som en nødvendig eller overvejende sandsynlig følge af sin handling, når det dog må antages, at han ville have handlet, selv om dette havde været tilfældet. Dolus eventualis kan muligvis også bestemmes som det forhold, at en person har anset en følge som mulig og dog har accepteret denne mulighed, hvis den bliver aktuel. Mod at basere den strafferetlige skyldtilregnelser på et sådant hypotetisk grundlag er der rejst principielle betænkeligheder.

Dolus subsequens

Det forhold, at en person, der uforsætligt foretager en ulovlig handling eller opretholder en ulovlig tilstand, vedbliver dermed efter at være kommet i ond tro.

Domskonventionen

Konvention indgået 1968 mellem EU-medlemsstaterne om retternes kompetence og fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager. Domskonventionen er underlagt EF-Domstolens fortolkningskompetence. Som en parallel til domskonventionen har EU sammen med tredjelande indgået Lugano-konventionen.

Hacking

Den forbrydelse, hvorved nogen uberettiget skaffer sig adgang til en andens oplysninger eller programmer, som er bestemt til at bruges i et edb-system, jf. STRFL. § 263, stk. 2.

Halvgenerisk køb

Køb af en vis mængde af et angivet parti, jf. KBL. § 3.

Handels køb

Køb, som indgås mellem handlende eller for deres bedrift, jf. KBL. § 4, stk. 1.

Handlingstid

Den tid, hvor debitor - bortset fra særlige hindringer - er pligtig at erlægge.

Havets frihed

Grundsætningen om, at ingen stat er kompetent til at udøve jurisdiktion mod fremmede skibe på det åbne hav (passageretten), og at alle nationers skibe kan færdes på det åbne hav og udnytte det til ethvert lovligt formål, ifølge Geneve-konventionen af 1958 til sejlads, fiskeri, udlægning af kabler samt flyvning over havet.

Hensigtserklæring

Betegnes også Letter of intent, Letter of awareness, Comfort letter, Patronatserklæring. En hensigtserklæring er en støtteerklæring, typisk i forbindelse med kreditydelse til et datterselskab, hvor moderselskabet over for kreditorer lover at medvirke til, at datterselskabets økonomiske soliditet opretholdes. Betegnelsen Comfort letter anvendes om skrivelser, udfærdiget af EU-Kommissionen, der udtrykker, at Kommissionen ikke ud fra de forhold, den har kendskab til, finder anledning til at skride ind over for en aftale om konkurrenceregulering, eller at aftalen opfylder betingelserne for fritagelse.

Henstilling

I EU-retten en retsakt, der ikke er retligt bindende.

Hjemfaldspligt

Benyttes bl.a. som betegnelse for det forhold, at en bygning uden vederlag på et given tidspunkt skal afleveres til ejeren af grunden.

Hjernerødskriteriet

Uopretteligt ophør af hjernefunktionen som grundlag for konstatering af, at døden er indtrådt; Hjernerødskriteriet er accepteret i dansk ret i lov nr. 402 af 13. juni 1990 om ligsyn, obduktion og transplantation m.v. § 1, nr. 2.

Holdingselskab

Typisk aktieselskab, der ikke selv driver erhvervsvirksomhed, men som ved at have aktiemajoriteten i et eller flere andre selskaber udøver kontrol med disses ledelse.

Hovedintervenient

Den, der indtræder i en allerede verserende retssag og nedlægger selvstændig påstand om, at den ting eller rettighed, hvorom sagen drejer sig, tilkendes den indtrædende, jf. Rpl. §251.

Hovedmand

- 1) Skyldneren i et kautionsforhold eller lignende; hovedskyldner
- 2) Fuldmagtsgiveren i et fuldmagtsforhold,
- 3) Den som der modregnes overfor i et modregningsforhold,
- 4) Modsætningen til bipersoner i forbindelse med en forbrydelse.

Hvidbog

Princippet om, at en forskelsbehandling af den enkelte borger eller grupper af sådanne er utilladelig, hvor den ikke har særlig hjemmel; som udtryk for en sådan lighedsgrundsætning kan bl.a. nævnes GRL. § 70 og § 83.

LL.M.

Master of Law. Anglosaksisk akademisk betegnelse, nærmest svarende til Ph.D.

Look and feel

De elementer af et edb-program, der har at gøre med brugerens oplevelse af det, men derimod ikke (nødvendigvis) med dets enkelte programinstruktioner.

Lovbekendtgørelse

Administrativ bekendtgørelse i Lovtidende af en lov med senere ændringer indarbejdet.

Lovtidende

I Lovtidende findes alle love, jf. GRL. § 22 og lovbek. nr. 842 af 16. december 1991, og kgl. anordninger, kundgørelser m.v. samt ministerielle bekendtgørelser, dog at det ved kgl. anordninger kan bestemmes, at visse grupper af sådanne forskrifter ikke skal indføres i Lovtidende, men offentliggøres på anden måde, hvilket f.eks. gælder regler om visse afgifter. Lovtidende indeholder 3 afdelinger; afdeling A: almindelige love, anordninger og bekendtgørelser, afdeling B (fra 1950): finanslove, normeringslove m.v. og afdeling C (fra 1936): traktater med andre stater.

Lyst

Betegnelse for, at et dokument er indført i tingbogen, i personbogen eller bilbogen.

Løbedage

Betegner et vist tidsrum efter forfaldstid, inden for hvilket debitor i visse gældsforhold kan betale med samme virkning, som om han havde betalt på selve forfaldsdagen, jf. Gældsbrevslovens § 5, stk. 3.

Løsøre

Ting, som traditionelt ikke anses som fast ejendom. Nogen fast afgrænsning mellem løsøre og fast ejendom kan ikke foretages, idet lovgivning og retspraksis lægger vægt på forskellige kriterier, jf. Tynglysningslovens § 37 og § 38 og KBL. § 1a, stk. 1, hvorefter købeloven ikke gælder (direkte) ved køb af fast ejendom, hvilket bestemmes traditionelt, således at loven dog omfatter f.eks. køb af grus og afgrøder fra faste ejendomme.

Lån til brug

Aftale om vederlagsfri brug af en ting, således at selve tingen skal leveres tilbage, når forholdet ophører.

Lån til eje

Overdragelse af ejendomsret over ting, således at modtageren skal tilbagelevere en ydelse af samme art og beskaffenhed som den modtage.

Magtfordelingslæren

Den af Montesquieu opstillede lære om adskillelsen af den lovgivende, dømmende og udøvende magt inden for staten.

Management Buy-Out (MBO)

Betegnelse for, at direktører eller andre ledende medarbejdere, evt. sammen med andre, køber den virksomhed, som de er ansat i.

Mangel

Adgang til at indbringe for højere (administrative) myndigheder de af underordnede trufne afgørelser (rekurrere).

Rekvirent

Den, der begærer foretaget en fagedforretning, auktion, konkurs eller lignende; rekvisitius (rekvisita): den, hos eller mod hvem en sådan forretning ønskes foretaget; rekvisition; begæring, udskrivning af ydelse.

Remonstration

Henvendelse til den myndighed, hvorfra en forvaltningsakt hidhører, om ændring eller ophævelse af forvaltningsakten.

Renvoi

Betegner i den internationale privatret tilbagevisning af kompetencen til lex fori, eller viderehenvielse til et tredjelandets ret, se Veksellovens § 79, stk. 1, 2. pkt. og checklovens § 58, stk. 1.

Replik

Det processkrift, der under forberedelsen af en borgerlig landsretssag kan afgives af sagsøgeren, efter han har gjort sig bekendt med sagsørgtes svarskrift (der afgives som svar på stævningen), jf. RPL. § 353 og tilsvarende under anke, jf. RPL. § 378; også betegnelse for sagsørgers afsluttende indlæg under proceduren, jf. RPL. § 365.

Respektpåtegning

Påtegning på et pantebrev om, at det vil respektere foranstående yderligere hæftelser.

Resumé (retsbelæring)

I nævningsager betegnelsen for retsformandens sammenfattende referat af sagens hovedpunkter ledsaget af en vis kommentar, særligt vedr. almindelige bevisgrundsætninger, jf. RPL. § 893.

Retsanmodning

Opfordring til en domstol fra en udenlandsk judiciel myndighed om at foretage visse retlige skridt, f.eks. afhøring af vidner.

Retsdogmatik

Den del af retsvidenskaben, der særligt fremstiller de gældende retsregler.

Retshjælp

Rådgivning og anden bistand navnlig som en førstehjælp til ubemidlede, som ydes dels af advokater, dels af retshjælpskontorer og af domstolene, jf. RPL. § 128; retshjælpsforsikring betegner forsikring til dækning af omkostninger ved retssager, jf. EF-direktiv 87/344.

Retskreds

Et område, der afgrænser en domstols virkekreds, værneting. Danmark er, foruden retskredsene på Grønland og Færøerne, inddelt i for tiden 82 byretskreds og 2 landsretskredse, Østre- (København og øerne) og Vestre- (Jylland), jf. RPL. § 4 og § 12.

Retspræsident

Betegnelse for hver af formændene i Højesteret, landsretterne, Sø- og Handelsretten, Københavns Byret, byretterne i Århus, Odense, Aalborg, Roskilde og Den særlige Klageret, jf. RPL. §§ 1a, 2, 4, 9, 15.

Retssystemet

Helhedsbetegnelse for samfundets retsregler; traditionelt delt op i offentlig ret og privatret.